

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут Міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин, інформації та
регіональних студій

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о.ректора

«__» _____ 2016 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Політичний розвиток та політичні системи світу»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Спеціалізація «Міжнародна інформація»

Курс – 2

Семестр – 3

Аудиторні заняття – 51

Екзамен – 1 семестр

Самостійна робота – 99

Усього (годин/кредитів ECTS) – 150/5

Індекс НБ-17-055/16 – 3.19

СМЯ НАУ НП 15.01.05-01-2016

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 2 з 9	

Навчальна програма дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу» розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-17-055/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», спеціалізації «Міжнародна інформація» та відповідними нормативними документами.

Навчальну програму розробила
професор кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій _____ Н.Ржевська

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри
напряму 055 « Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(спеціалізації «Міжнародна інформація») – кафедри міжнародних відносин,
інформації та регіональних студій, протокол № 11 від "26" серпня 2016 р.

В.о.завідувача кафедри _____ Н.Ржевська

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-
методично-редакційної ради Науково-навчального інституту Міжнародних
відносин, протокол № від " " 2016 р.

Голова НМРР _____ С. Біла

УЗГОДЖЕНО
Директор НН ІМВ

_____ А.Фоменко
" " _____ 2016 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 3 з 9	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз .

Дана навчальна дисципліна є дисципліною освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціалізації «Міжнародна інформація».

Метою викладання дисципліни є аналіз і розкриття політичних концепцій та доктрин різних періодів становлення та розвитку науки про політику, її категорій та методів, а також – тенденцій і закономірностей формування та розвитку політичних інститутів і процесів.

Завданнями з вивчення навчальної дисципліни є: формування аналітичного політичного мислення; оволодіння методами наукового аналізу політичних інститутів і процесів; оволодіння аналітичними і прогностичними вміннями, можливостями зваженої оцінки динаміки світових та вітчизняних політичних явищ.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні засади функціонування політичних явищ як складових політичного процесу як складної багаторівневої системи;
- основні принципи формування та розвитку політичної системи. її структури;
- основні тенденції та закони розвитку вітчизняного та світового політичного процесу;
- шляхи вирішення суспільних проблем політичного характеру

Вміти:

- орієнтуватись у широкому колі політичних проблем на різних рівнях розвитку суспільства;
 - уміти прогнозувати показники, які характеризують основні параметри політичного життя країни та міжнародної спільноти;
 - аналізувати та передбачати результати та наслідки виборчих кампаній;
 - будувати соціально-політичні моделі;
 - використовувати наукові методи для пояснення закономірностей та тенденцій розвитку сучасних політичних процесів.
- відносин.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 «Політика і влада»
- навчального модуля №2 «Політичний процес та суб'єкти політичного», кожен із яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 4 з 9	

проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Політичний розвиток та політичні системи світу», ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як: «Країнознавство», «Теорія міжнародних відносин», «Основи міжнародно-політичних досліджень» та інших.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Політика і влада»

Тема 2.1.1. Політика як соціальне явище

Формування поняття та різних іпостасей політики. Сучасні уявлення про політику. Політична наука як окрема галузь знання. Предмет і завдання політичної науки. Структура і функції політичної науки.

Тема 2.1.2. Теорія політики та методи її дослідження.

Сучасні уявлення про політику. Структура політики. Функції політики. Властивості політики. Історія політичної думки. Становлення теорії політики. Предметна сфера і науковий апарат теорії політики. Методи дослідження політичних явищ та процесів. Методологія теорії політики.

Тема 2.1.3 Політична влада та її суб'єкти.

Поняття політичної влади. Основні теоретичні підходи до вивчення природи й сутності влади. Структура політичної влади. Мотиви підпорядкування та ресурси влади. Принципи організації та функціонування політичної влади. Поняття політичної еліти. Класичні та сучасні елітаристські концепції. Типологія політичних еліт. Рекрутування політичних еліт. Поняття та ознаки політичного лідерства. Типи політичних лідерів та їхні функції.

Тема 2.1.4 Теорії влади.

Основні теоретичні підходи щодо визначення сутності влади. Комунікативний підхід у дослідженні політичної влади: зміга парадигм інформаційного суспільства. Соціокультурний підхід у вивченні природи політичної влади: основні парадигми.

Тема 2.1.5. Політична система та її моделі.

Поняття, структура і функції політичної системи. Системний підхід при аналізі політичних явищ. Основні принципи функціонування політичної системи. Типологія політичних систем. Основні типи політичних систем держав світу. Політична система сучасної України: особливості формування і функціонування.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 5 з 9	

Тема 2.1.6. Теорія політичної системи.

Загальні підходи і основні положення теорії систем. Класична теорія політичних систем. Соціально-кібернетична модель політичної системи Д.Істона. Структурно-функціональна концепція політичної системи Г.Алмонда. Інформаційно-комунікативна модель політичної системи. К. Дойча. Культурологічний підхід до дослідження політичної системи.

Тема 2.1.7. Держава в політичній системі суспільства.

Основні теорії походження держави. Поняття та основні ознаки держави. Типологія держав. Функції держави. Держава як форма політичної організації суспільства. Форма державного правління. Форма державного устрою.

2.2. Модуль №2 «Політичний процес та суб'єкти політичного процесу».

Тема 2.2.1. Політичні процеси.

Поняття, структура та види політичних процесів. Підходи до вивчення політичного процесу. Політичні зміни. Зміст і структура політичного процесу. Етапи політичного процесу. Аналіз політичних процесів. Типологія політичних процесів. Демократизація. Політичний конфлікт: сутність, структура і типологія. Поняття політичної кризи. Моделі кризового розвитку політичних конфліктів. Способи вирішення політичного конфлікту.

Тема 2.2.2. Демократичний транзит.

Історія демократії. Інтегралістські концепції демократії. Ліберальна демократія. Партисипітарна демократія. Елітарна демократія. Консоціальна демократія. Поліархія. Електронна демократія. Делегативна демократія. Хвилі демократії. Причини відпливів хвиль демократії. Етапи перетворень і еволюції перехідних суспільств. Консолідація демократії.

2.2.3. Політичні партії та групи інтересів.

Зародження теорії партій і партійних систем. Сучасний стан теорії партій. Поняття, ознаки та основні етапи формування політичних партій. Способи та причини творення політичних партій. Функції політичних партій. Інституціоналізація партій. Класифікація партій. Поняття та основні функції груп інтересів. Типологія груп інтересів. Групи тиску. Форми лоббізму в сучасному світі.

Тема 2.2.4. Теорії партій і партійних систем.

Зародження теорії партій і партійних систем. Сучасний стан теорії партій. Теорія партійних змін. Партійна система: суть, зміст. Типологія партійних систем. Однопартійна система та її характеристики. Двопартійна система як модель політичної конкуренції. Багатопартійна система та її

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 6 з 9	

популярність в країнах Західної Європи. Партійні системи у сучасному світі. Функції партійної системи. Умови формування партіом. Структура партійних систем. Поняття центру партійної системи поляризованості партіом та їхня класифікація. Співвідношення виборчих та партійних систем Дж. Сарторі про типологію партійних систем. Партійна система сучасної України: особливості формування, розвитку та функціонування.

2.2.5. Політичний режим.

Уявлення про політичний режим в Стародавньому світі. Визначення політичного режиму. Елементи і ознаки політичного режиму. Типологія політичного режиму: вузьке трактування. Типології політичного режиму (Голосова-Блонделя, Д.Хелда, Х.Лінца, Г.Алмонда і Г.Пауелла, Ч.Ендрейна, А.Лейпхарда). Гібридні режими.

2.2.6. Громадянське суспільство.

Визначення громадянського суспільства. Теорія громадянського суспільства Г. Гегеля. Сучасні концепції громадянського суспільства. Демократія і громадянське суспільства. Громадянськість. Права і свободи. Правова держава. Соціальна держава. Функції громадянського суспільства.

2.2.7. Політична свідомість і політична культура.

Поняття політичної культури, її роль у суспільстві. Структура політичної культури. Політичний досвід. Політична свідомість. Поняття та види політичної участі. Природа абсентеїзму.

Основні підходи до класифікації політичних культур. Поняття політичної субкультури, її основні типи. Тенденції розвитку культури, її зв'язок з політичними процесами.

Поняття політичної ідеології. Структура, функції, рівні політичної ідеології. Виникнення та еволюція ідеологій. Основні типи сучасних ідеологій, тенденції їх розвитку.

Тема 2.2.8. Політичні вибори.

Політичні вибори як ознака, атрибут і умова демократії. Функції виборів. Вибори як спосіб формування органів влади й управління. Процедура голосування як механізм вирішення політичних конфліктів. Результат виборів. Референдум: передумови та причини скликання референдуму. Політичні вибори в Україні: особливості організації та проведення. Виборча система та її характеристика. Виборчий процес та виборче право. Виборча система, основні типи виборчих систем. Пропорційна виборча система. Мажоритарна виборча система. Змішана виборча система. Переваги та недоліки різних виборчих систем. Структура виборчої процедури. Виборча кампанія та її структура. Особливості виборчої системи в Україні.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 7 з 9	

Тема 2.2.9. Напрями і школи дослідження світової політики.

Ідеалізм і реалізм. Неореалізм і глобалізм. Модернізм і традиціоналізм. Марксизм і неомарксизм. Новітні міжнародно-політичні концепції. Вітчизняні підходи до вивчення світової політики.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Основи політичної науки: Курс лекцій за ред. Б.Кухти. - Ч. 2 Політичні інститути та процеси, системи та інститути. – Львів, 1997. – 336 с.

3.1.2. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О. Теорія політології. – К., 1996

3.1.3. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. - К., 1996.- 240 с.

3.1.4. Анохин М.Г. Политические системы: Адаптация. Динамика. Устойчивость (Теоретико-прикладной анализ). – М.: Информат, 2002

3.1.5. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн західної Європи: інституційний вимір. – Львів: Тріада плюс, 2004.

3.1.6. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС. – К.: Основи, 2014

3.1.7. Современная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ.ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. – Х.: ХНУ имени В.Н.Каразина, 2015.

3.1.8. The World Factbook/ Central Intelligence Agency. - Режим доступу: www.cia.gov/cia/publications/factbook станом на 10.08.2016 р.

3.1.9. Politics and Society in Western Europe / Jan-Erik Lane and Svante Ersson. – 2014. – Р.55.

3.1.10. Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія. Дослідження структур, мотивів і результатів / Пер. з 2-го англ.вид. – К.: АртЕк, 2011. – 340 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Гаджиев К.С. Политическая наука. – М.,2012. – 400 с.

3.2.2. Основи демократії : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів/ За заг.редакцією А.Колодій – К.,2002. – 684 с.

3.2.3. Халипов В.Ф. Введение в науку о власти. – М.,2012. – 640 с.

3.2.4. Роуз Р. Политическая система Англии // Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня. Мировой обзор. – М., 2012. – С.334-335.

3.2.5.Партійна приналежність членів Палати лордів. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.parliament.uk/directories/house_of_lords_information_office/analysis_by_composition.cfm

3.2.6. Офіційний сайт уряду Сполученого Королівства. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.number-10.gov.uk/output/Page_2988.asp

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Політичний розвиток та політичні системи світу»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.05 – 01-2016
		стор. 9 з 9	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змі- ни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесен- ня зміни	Дата введен- ня зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо- ваного			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				